

ZASAVSKI Vestnik

LETO VII. Štev. 25

TRBOVLJE, 23. JUNIJA 1954

GLASLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

izdaja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah. Urednje in odgovarja urednik. Odgovorni urednik: Stane Šuštar — Tiska: Mariborska tiskarna v Mariboru — Naslov uredništva in uprave: Zsavski vestnik, Trbovlje 1, uprava rudnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 34 din — Posamezna številka 10 din — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vraščajo.

Vprašanje graditve komune

(Iz govora Edvarda Kardelja na III. kongresu ZKS)

Drugo vprašanje, ki bi ga hotel podčrtati, je vprašanje graditve naše komune. Pri nas obstajajo gotove tendence gledati na komune tako rekoč kot na gotovo dejstvo, ki ga je treba samo sprejeti. Zadnje čase je mnogo diskusije o tem, kaj je komuna teritorialno, ali je to okraj, ali je občina. Za nas komuniste je že zdavnaj rešen problem, kaj je komuna. Mi nikdar nismo bili na stališču, da je komuna današnji okraj; prav tako nismo trdili, da je to občina v današnjih teritorialnih mejah. Komuna je organizem, ki ga je treba graditi in šele v teku izgradnje tega organizma se bodo pojavile jasne teritorialne meje tega organizma. To vprašanje se ne da rešiti kar čez noč s predpisi, z zakonom ali z enostavnim odlokom: ni okraj komuna, ampak je to občina. Če bi stvar tako postavili, bi lahko izvali zelo nevarne posledice. Marikatera naša občina, taka kot je danes, se še zelo zaostala, tako politično, kakor gospodarsko. To se pravi, da bi s takim početjem velik del občin postal direktno v roke raznim reakcionarnim elementom. Kazen tega pa se za gestom, da komuna ni okraj, ampak občina, v sedanjih pogojih skriva čisto navadna obramba partikularističnih interesov posameznih mest, kar je po mojem prav tako škodljivo. Komunisti pa seveda ne morejo biti ljudje, ki bi se postavljali za interese te ali one krajeve skupnosti proti družbeni skupnosti. Nedvomno smo vsi prepričani, da naši sedanji administrativni okraji ne morejo biti tako komune, vsaj večina med njimi ne.

Komuna se mora še bolj tesno približati delovnim množicam. V tem smislu se bodo prav gotovo razvile občine, seveda povečane občine, v sistemu povečanih okrajev, ki

bodo namesto sedanjih administrativnih okrajev vedno bolj in bolj skupnost takih komun. To je linija bodočega razvoja naših komun. izhodna točka in nosilec tega razvoja pa so naši kadri, komunisti in vsi zavodni socialistični borci v naših okrajih in seveda tudi v mestih. Njih je treba usposobiti za to, da bodo lahko korak za korakom pripravljali občine za bodoče naloge. Hkrati je treba občinam dati tudi po-

Problema občin in okrajev se je treba lotiti kompleksno

V diskusiji sem slišal pripombe, o katerih je govoril prej tudi tov. Kavčič, da so okrajni ljudski odbori preobremenjeni tudi z najrazličnejšimi drobnimi posli. Ne trdim, da niso krive za to deloma tudi naše uredbe in zakoni, v veliki meri pa so krivi za tako stanje predvsem ljudski odbori sami, ki imajo možnost prenesti neke svoje kompetence na ljudske odbore občin, toda tega ne delajo. V zakonu o ljudskih odborih in v večini uredb, ki so izšle konec lanskega leta, stoji namreč, da okraji lahko prenašajo posamezne svoje kompetence na občine. Prav te paragrafe bi morali naši okrajni ljudski odbori izkoristiti v večji meri, kot to zdaj delajo.

Sicer pa lahko ponovim v zvezi s to problematiko, le to, kar sem rekel zadnjič v Splitu. Reševanja problema se je treba lotiti kompleksno.

Rešiti je treba tako problem razvoja bodočih občin kot problem razvoja bodočega okraja. Le tako bo občina lahko postala komuna, okraj pa skupnost takih komun. Seveda bo potem treba tudi marsikje spremeniti pravni mehanizem okraja in občine. Nemogoče si je zamisliti, da bi bodoča občina-komuna prenesla na sebe ves apa-

rebno materialno bazo. Potem šele bo mogoče govoriti o spremembi paragrafov v naših zakonih. Kljub temu pa to ni le pesem bodočnosti, nasprotno, meni se zdi, da so pogoji, pod katerimi se zdi, da se bo treba kmalu lotiti reševanja teh problemov. Toda prehitovati stvari ne bi bilo prav. Spremembe se je treba lotovati postopoma korak za korakom, tako v predpisih, kakor v teritorialnem od-

Preko 1300 mladincev iz okraja Trbovlje, se je udeležilo mladinskega festivala v Kopru

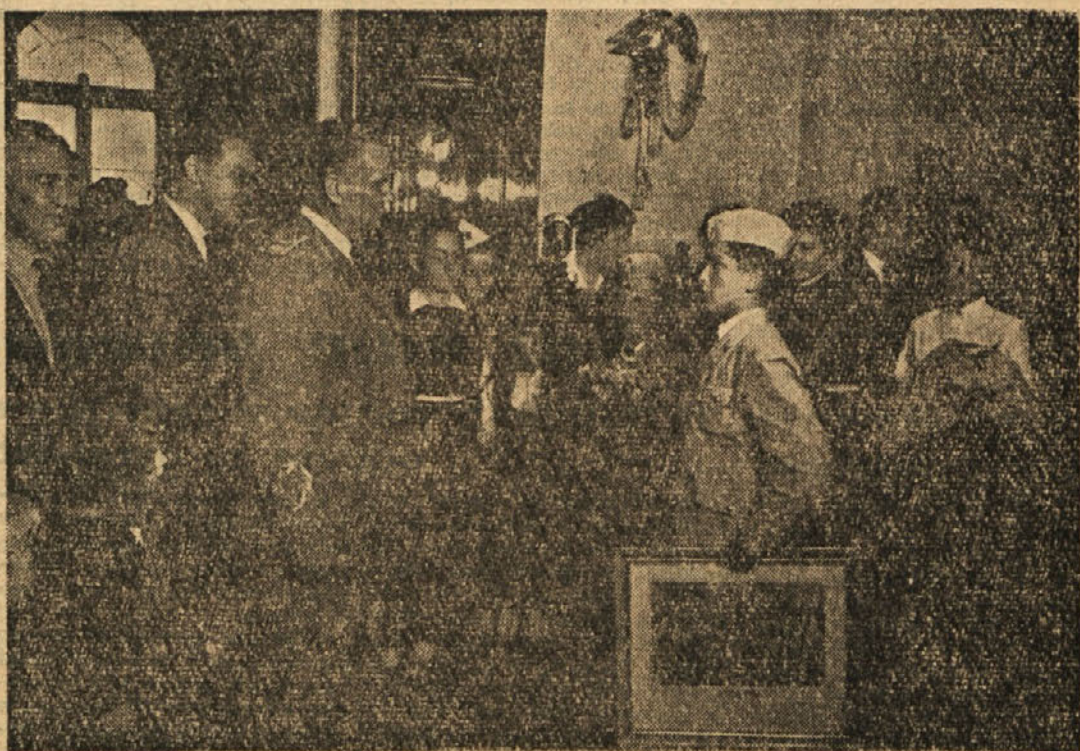
Velikega slovensko-hrvaškega mladinskega festivala, ki se je pričel v nedeljo, 13. junija v Kopru, se je zadnji dan slovesnosti udeležilo tudi preko 1300 mladincev in mladink iz našega okraja. V strnjeni koloni je potovalo v Koper 23 kamionov in avtobusov, in sicer iz Trbovelj deset, iz Hrastnika trije, iz Radeč dva ter iz Zagorja osem kamionov. Mladinska godba na pihala »Svobode-Center« iz Trbovelj je po odšla v Koper že v soboto, 19. t. m., zjutraj ob 5. uri z dvema avtobusoma. V soboto zvečer je imela mladinska godba koncert v Kopru na terasi hotela »Triglav«, na zaključni dan festivala je pa sodelovala na glavni prireditvi v skupnem nastopu pevskih zborov Hrvatske in Slovenije (1500 pevcev) pod vodstvom Radovana Gobca, ob spremljavi mladinskih godb na pihala: »Svobode« iz Trbovelj, »Litostroja« iz Ljubljane ter »Svobode« iz Spodnje Šiške-Ljubljane.

O obisku mladine trboveljskega okraja v Kopru ter o nastopu naše Mladinske godbe na festivalskih slovesnostih bomo še poročali.

Pomoč okraja Trbovlje prizadetim krajem

V prejšnji številki smo poročali o pomoči, ki so jo dala razna podjetja in kolektivi ter ustanove težko prizadetim poplavljenem. V seznamu podjetij za mesto Trbovlje je pomotoma izostalo trgovsko podjetje »Izbi-« v Trbovljah, ki je darovalo za ponesrečene 100.000 din, poleg tega pa tudi vsak član kolektiva enodnevni zaslužek.

Natančen seznam vseh darovalcev bomo objavili, ko bo znan celoten znesek za poplavljenec.

Mladinska godba pri maršalu Titu — Predaja slike Trbovlje tovarišu Titu

90-letnica mednarodnega Rdečega križa

10-letnica ustanovitve Rdečega križa Slovenije, ki je bil ustanovljen l. 1944, v času NOV

V človeški zgodovini bi težko našli organizem, ki bi s podobno prirodno silo osvajal in pritegoval v svoje delovno območje najboljše človeške lastnosti — moške in ženske — kakor jih pritegujeta organizacija in delo Rdečega križa. Se večji poudarek pa velja dejstvu, da je prav v tej organizaciji našlo poleg moških tudi žensko priljubljenost in možnost razviti prav tiste lastnosti, ki so samobitne v ženski in so jo dvignile v oči vseh civiliziranih narodov v čedenje svetlega lika žene — matere. Pri nas v Sloveniji je pa dobila ta organizacija še neko posebnost, ki izvira prav iz njenega rojstva v času, ko je slovenski človek v krvi in znoju prevzgal svoj značaj, ki je za vse čase odvrzel ostanke tlačanske miselnosti in se povzdignil v kovača lastne usode. V takih okoliščinah rojena organizacija Rdečega križa ni več gradila na stare duhovne temelje — vzbujanje usmiljenja do trpečih in milošinske pomoči zanje — temveč gradi svojo humanistično mislo na prizgojeni čuti človeške solidarnosti, v nesreči in nevarnosti in iz njega izvirajoče vzajemne samopomoči po načelu, da pomagajo zdravi bolnim in da neprizadeti prisostojijo na pomoč tistim, ki jih je doletela katera koli nezgoda ali nesreča.

Mednarodna organizacija Rdečega križa se je rodila, kakor mnoga dognanja človeškega duha v zelo skromnih okoliščinah. Na svojem potovanju skozi Italijo je našel človeški humanist Henry Dunant na množične ranjence iz bitke pri Solterinu, ki zanje ni nihče skrbel in jih zdravil. S pomočjo domačinov je organiziral pomoč in oskrbo ranjencem, in to vseh, ne glede kateremu taboru je kdo pripadal. Semkaj datira prvi začetek organizacije Rdečega križa.

Poizkusi, da se organizira nega in oskrba ranjenih in bolnih vojakov, segajo v vse čase človeške zgodovine. Razni vojaški bodilci in monarhi so že pred tem odredili zdravljenje in oskrbo ranjenih vojakov, ki so pripadali njihovim armad. Ranjencem so vračnili pa ta nega ni bila namenjena, kolikor ni obetala njihove ozdravitve, dobiček od zastojarskega dela vojnih ujetnikov ali tržni izkupiček prodanega sužnja. Ranjence, ki so bili tako pohabljeni, da ni bilo pričakovati ozdravitve, so običajno, na kratko pobili.

Dunantovo dejanje pri Solterinu je bila tista velika prelomnica, ki je v človeški zgodovini dosegla, da civilizirano človeštvo ne ločuje več ranjencev in prijeteljske ali sovražne. V njih moramo videti le trpeče ljudi, ki niso nikomur več nevarni in ki jim je treba pomagati.

Plemeniti ljudje po vsem svetu so to idejo toplo pozdravili — žene — matere pa so se je oklenile z vsemi mišicami svojih src. Tako je Dunantu uspelo, da kljub odnoru vakovrstnih mogočev ustvari organizacijo, ki se je razširila v vse predelo sveta.

Kako je naraščal veletok te

organizacije, vidimo že iz tega, da je že eno leto po ustanovitvi RK uspelo izsiliti diplomatska priznanja od večine takratnih civiliziranih držav. Zastopniki letih so se sešli leta 1864 v Ženevi ter sklenili mednarodno konvencijo, ki nosi ime tega švicarskega mesta. Ta konvencija legalizira ustanovitev organizacije RK z enakimi pravili po vseh državah, podpisnicah te konvencije. Najvažnejše določbe pravijo:

1. Društvo za pomoč ranjenecem in bolnikom mora biti priznано od vseh državnih vlad kot pomočnik vojaške in zdravstvene službe.
2. Društvo zbira prispevke po vsej državi.
3. Člani društva so lahko vsi državljani, ne glede na narodno, versko ali politično pripadnost.
4. Znak društva je Rdeči križ na belem polju.
5. Društvo mora vzdrževati zveze z enakimi društvi drugih dežel in jim pomagati, kadar je njihova država v vojni.

Zastopniki organizacije je stalno raste tudi njen vpliv, ki je pritisikal, da se uzakoni čim več različnih kulturnim dobrinam človeštva. Po teh prizadevanjih je bila leta 1907 sklicana mednarodna konferenca v Haagu, kjer so se spopolnile določbe ženevske konvencije in so bile sprejete določbe mednarodnih načel o dovoljenih in nedovoljenih sredstvih vojskovanja. V prvi svetovni vojni (1914—1918) so se pokazale še nove pomanjkljivosti mednarodnih predpisov glede varstva ujetnikov in humanega postopka z ranjenci. Leta 1929 sta bili sprejeti dve konvenciji, od ka-

terih ena izpolnjuje predpise glede izboljšanja usode ranjencev, druga pa predpise glede zaščite vojnih ujetnikov.

Novo orožja prinašajo v vojskovanje vedno nove metode. Druga svetovna vojna je pokazala v tako spremenjenih okoliščinah, da so se tudi zaščitne konvencije, ki so bile do tedaj sklenjene, pokazale kot nezdostne. Velike so bile pomanjkljivosti zlasti glede postopka s civilnim prebivalstvom okupiranih dežel in glede postopka z borci odpora (partizani). Tako je bila leta 1949 po prizadevanju organizacije RK sprejeta nova konvencija, ki je odkrila zaščito civilnega prebivalstva ter zaščitila tudi borce odpora (partizane), ki se mora z njimi po teh novih predpisih ravnati kot z rednimi vojniki. Jugoslovanska delegacija se je pri sklopanju te konvencije odlično uveljavila na tej konferenci in je med prvimi ratificirala to konvencijo.

Jugoslovanski Rdeči križ je sodeloval in se razvijal vzporedno z razvojem mednarodnega RK. Njegovi sestavni deli, ki sodelujejo sedaj kot republiške organizacije v vsedravnih federacijah, so se razvijali v zelo različnih okoliščinah. Med vsemi ima srbski del najbolj pozitivno preteklost in od vseh najlepšo tradicijo. Vsi drugi nimajo zveze z ljudskimi čustvi, ker so delovali kot sestavni deli držav, ki so obravnavale svoje državljane le kot podanike druge ali tretje vrste.

Sele na ponovni ustanovitvi Rdečega križa Slovenije, dne 18. junija 1944 je dobila ta organizacija med našim ljudstvom pravo domovinsko pravico. Nujnost ustanovitve pa kaže dejstvo, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Organizacija ZB NOV skrbi za partizanske otroke

Čas poletnih počitnic je pred nami in tudi letošnje leto bo letovalo iz našega okraja v raznih krajih Slovenije in ob morju 466 otrok, partizanskih enostranskih in dvostranskih sirot. Okrajni odbor ZB Trbovlje si je za letošnje leto zagotovil potrebna sredstva, s čimer mu je bilo omogočeno, da bo poslal na letovanje večje število otrok kot lani.

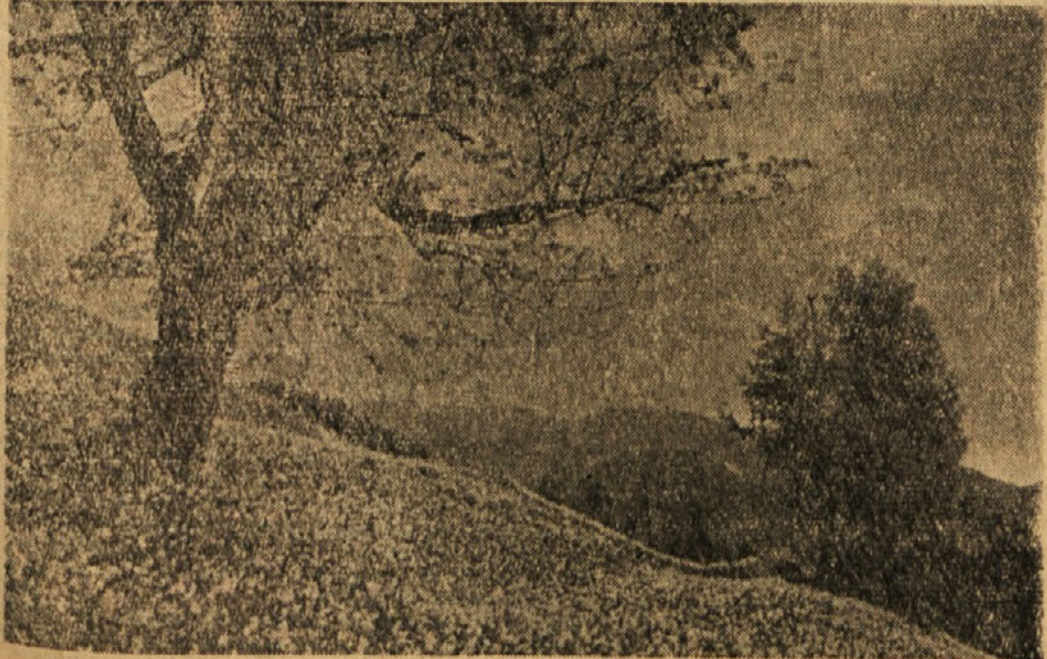
V Gornjem gradu bo letovala letos tri tedne ena izmena otrok in nato še ena prav tako dolgo. Semkaj bodo odšli otroci do 10 let starosti. Skupno je predvideno za Gornji grad 210 otrok. V prvo izmeno bodo odšli otroci, partizanske sirote, popolnoma brezplačno, v drugo izmeno pa deca, ki bo letovala na stroške staršev.

Taborniki »Rodu črnega diamanta« iz Trbovelj bodo taborili v Beli Krajini v šotorih. Tu bodo sprejeti otroci v starosti 10—15 let. Trboveljčanom se bodo pridružili še Zagorjani. Hrastniški taborniki bodo pa letos letovali ob Sori pri Retečah na Gorenjskem. Radeška Zveza borcev je pripravila taborjenje 20 partizanskih sirotam v Sopotih.

Pa tudi izven Slovenije bodo

odšli otroci na počitnice. Stiri-deset jih bo odpotovalo na letovanje v Avstrijo, kjer bo centralno letovanje dece v okviru GO ZB NOV Slovenije. V Avstriji bodo otroci ostali tri tedne. Nadalje bo odšla naša deca na letovanje k morju, kjer bo centralna kolonija v Banjolah blizu Splita. Iz našega okraja pojde na morje 50 partizanskih sirot. Tudi partizanske sirote, ki so v internatih, bodo odšle na letovanje in sicer jih pojde iz trboveljskega internata 82, iz internata v Zagorju pa 35. Letovalni stroški so izračunani na vsakega otroka po 2000 din za 14 dni, kar da lepo vsoto 126.000 din. Vsi otroci, ki jih bo poslala na letovanje ZB NOV okraja Trbovlje, pa bodo preživljali svoje počitnice — kakor že omenjeno — brezplačno.

Okrajni odbor ZB NOV v Trbovljah izreka po tej poti najpristrčnejšo zahvalo vsem, ki so pomagali, da bo mogoče to plemenito akcijo izvršiti v tako velikem obsegu. Posebno zahvalo pa izreka Zveza borcev za izkazano pozornost in naklonjenost OLO Trbovlje in njegovemu predsedniku tov. Tinetu Gosaku.

Na Golici narcise cveto...

Ljudski odbor mestne občine Hrastnik

V dneh 3., 4. in 5. julija leta 1934 so hrastniški rudarji zaradi krutega izkoriščanja pričeli gladovno stavko, ki je trajala nepretrgoma 64 ur. Ta stavka se je razširila tudi na ostale rudnike in zadobila velik pomen v borbi proti takratni monarhofašistični diktaturi generala Živkovića.

Stavka v Hrastniku in ostalih rudnikih je pomenila začetek padanja moči tega režima.

Hrastniški steklarji so stavkali v letu 1928, prav tako meseca julija, in so stavko vodili 4 mesece zato, da bi si izboljšali življenjske pogoje.

Okupator je leta 1941, meseca julija, izselil večje število Hrastničanov, naslednje leto pa spet v mesecu juliju postrelil kot talce 30 Hrastničanov.

Meseca julija leta 1944 so v času množičnega odhoda Hrastničanov v partizane borci Slandrove brigade ob sodelovanju hrastniških aktivistov minirali Ruckinov most in pogabili v beg nemške policiste.

Spomin na te dogodke, ki so izraz borbenosti hrastniškega delovnega ljudstva in na podlagi določil 15. in 50. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19/52) je Ljudski odbor mestne občine Hrastnik na svoji 17. seji z dne 16. junija 1954 sprejel tale

ODLOK
o razglasitvi 3. julija za ljudski praznik
mestne občine Hrastnik.

1. člen

3. julij se razglasi za ljudski praznik Mestne občine Hrastnik.

2. člen

Ta odlok velja z dnem, ko je bil sprejet na seji. V Hrastniku, 16. junija 1954.

Predsednik: STANKO BREČKO.

Širom po našem Zasavju

V zadnjih dneh v naših revirjih

Novice iz Radeč in okolice

Otvoritev gasilskega bazena na Goreljah

Vaški odbor SZDL Goreljce, male hribovske vasiče v radečski občini je s pomočjo MO Radeč in ob izdatni podpori razumevanja vaščanov zgradil velik gasilski bazen, ki so se zanj Goreljce že dolgo borile in je bil vasi tudi nadvse potreben, saj v bližini ni vode niti večjih vodnjakov v vasi ki bi zadostovali za gašenje v primeru požara. Sedaj pa bo v novem bazenu vode vedno dovolj in vaščani se bodo prav gotovo počutili bolj varne v zavesti da bodo imeli v primeru izbruhov ognja pri rokah vsaj vodo in ostala potrebna sredstva za gašenje in omejevanje požarov.

Gasilski bazen so izročili svojemu namenu zelo slovesno v nedeljo, 13. junija Slavia se je poleg množice domačinov in okoliških kmetov udeležila tudi podpredsednik OLO Trbovlje Viktor Burkelj, nadalje zastopniki MO Radeč in množičnih organizacij. Goreljčani pa so jih nato udobrovoljili z dobro kapljico in priskrbo domačo zabavo.

Počastili so spomin padlih borcev

Na grob talcev pri Račah pri Mariboru, kjer je bilo 12. junija 1944. leta med 25 talci ustreljenih tudi šest Radečanov, je odšla v sredo, 16. junija, poleg številnih svojcev padlih mučnikov tudi delegacija ZB Radeč in ZB Zidani most ter tamkaj počastila spomin padlih za svobodo. Delegacija je položila na grob vence ZB in drugih množičnih organizacij. — Slava padlim junakom!

Na taborjenje so pripravljajo

Društvo prijateljev mladine v Radečah pripravlja, kot vsako leto, taborjenje pionirjev na Sopotih. Mladi taboriški rod se že pridno pripravlja in veseli življenja v prosti naravi. Pri pripravih za to taborjenje sodelujejo tudi druga društva in organizacije, zlasti pa pomagajo delovni kolektivi, predvsem Papirnica in Industrija gradbenega materiala, ki izdelujejo za taborjenje lične hišice iz lesa, strešne lepence in platna. Narčte zanje je izdelal tov. Zdenko Rajner ter bodo hišice zelo do-

bro služile namesto šotorov in ni strahu, da bi tudi letos morali bežati pred dežjem kot lansko leto.

Taborili bodo v dveh izmenah, ker je zelo veliko priprav in niti ni gotovo, če bodo lahko vsem ustregli. Zato bi bilo zelo priporočljivo, da društva, organizacije, ustanove in podjetja izdatno podpro Društvo prijateljev mladine in tako vsem našim malim pripomočjem do veselih počitnic ter do zdravega in vedrega poletnega oddiha.

Iz Hrastnika

Beli kruh sta podražila obe naši parni pekarni, ki se nahajata v Zgornjem Hrastniku, za 2 din pri kilogramu. Vzrok temu so razvažalniki in razvažalniki stroški peciva po tri in pol kilometra dolgi hrastniški dolini. Več mesecev sta skušali vodstvi obeh pekarin znižati režijske stroške, da ne bi bilo izgube, a nista uspeli. Sedaj pa je okrajna oblast tudi uvidela, da ne more iti tako naprej in je dovolila zvišanje cene belega kruha. Zemlje ostanejo pri prejšnji ceni, a so za 1 dkg lažje. Cena črnemu kruhu je pa ostala prejšnja.

Koloradski hrošč. Pri zadnjem pregledu krompirišča so našli v vseh naseljih hrastniške občine koloradskega hrošča. Tako so zaposlili eno ekipo, ki škropi krompirišča s sredstvi za uničevanje hrošča. A to ne zadostuje, zato bodo postavili še drugo ekipo. — Lastnike krompirišča pa opozarjamo, naj temeljito pregledujejo svoje nasade in uničujejo koloradskega hrošča.

»Baško« imenujejo čistilo napravajo za potочно vodo potoka Brnica, ki prižubori z Dola. Od tod je napeljan vodovod v kemično tovarno. To vodo uporabljajo v tovarni za fabricacijo in urhivanje. Zadnje hudo neurje je tudi to »baško« pokvarilo. — Pred prvo svetovno vojno je bilo na tem mestu letno kopališče, kamor se je hodila tedaj hrastniška »gospoda«. — Iz te »baške« je napeljana voda tudi v sedanje letno kopališče na Pintarijevih bajejih. Na srečo še letos ni bilo nobene kopalne sezije, kajti ob letem vremenu bi bilo kopalcem hudo, ker se ni vode v bazenu. »Baško« sedaj pridno

Razvili bodo društveni prapor

Prostovoljna gasilska četa Papirnice Radeč, ki je zelo delavna, bo v nedeljo, 11. julija, razvila svojo društveno zastavo s primerno slovesnostjo, ki nanjo vabi vsa sosednja društva, organizacije in prebivalstvo. — Pod novo zastavo bodo gasilci papirnice še z večjo požrtnostjo in predanostjo izpolnjevali geolo svoje organizacije: »Na pomoč!«

popravljajo in upajmo, da bo v najkrajšem času spet tekla prečiščena voda v letno kopališče in da bo do takrat že tudi toplo in sončno vreme.

Mestno trgovsko podjetje je preselilo svoje pisarne v stavbo svojega skladišča za Savo (bivši »Navoda«). To podjetje ne vodi samo hrastniške mestne trgovine, temveč tudi mestne gostilne in hrastniške mesnice. S preselitvijo te pisarne iz bivše hiše stare občine je dobil Hrastnik spet eno trisobno stanovanje, kar pride zelo prav pri hudih krajevnih stanovanjskih stiskih.

Bivša Meketova trgovina. Leta 1861 je zgradil to trgovino in poleg nje enonadstropno stanovanjsko hišo z mlino spodaj — podjetnik Martin Spilar, po katerem se je imenoval prvi hrastniški rov — »Spilarijev rov«. Spilar je prodal to posest trgovcu Ivanu Meketu. Ta je v stari Jugoslaviji odstopil te stavbe zaradi plazovja rudniku Hrastnik. Del trgovine je moral novi lastnik podreti. Pa tudi ostali del je hotel letos odstraniti. Podjetnik in marljiv hrastniški planinec in tabornik so se pa odločili, da bodo ostanek bivše Meketove trgovine renovirali ter si pridobili vsak po eno društveno sobo. S prostovoljnim delom popravljajo sedaj planinci in taborniki to poslopje, v katero se bodo kmalu vselili.

Spremembe posesti. Roševci so prodali v Slepku — na pobočju hriba nasproti lekarni — starejšo malo hišo rudarju Knezu; Pintarijevi pa obe stari hiši v bližnji gimnaziji — večjo hišo rudarjem Bajcu in Budni, manjšo pa Mariji Sedešnjak iz Motnika.

Lep knjižni dar „Kmečke knjige“

(Nadaljevanje z 2. strani) cene napotke o najučinkovitejšem krmiljenju domačje živine.

ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA je najbolj neustrupno pričakovana knjiga. Saj vemo, da sodobnost pravilno razume in ceni le tisti, kdor pozna preteklost svojega naroda. Založba Kmečke knjige je zaradi tega sklenila, da bo v naslednjih letih izdajala tudi zgodovino našega naroda. Prvo knjigo je že napisal vseučiliški profesor dr. Bogo Grafenauer. V njej nas popelje v najstarejše znano obdobje našega naroda, ko so se naši predniki šele začeli naseljevati v teh krajih. Knjiga ima tudi številne slike in zemljevide, ki bodo olajšali razumevanje knjige, ki jo je sicer napisana razumljivo. Po tej odlični in pomembni knjigi bo posegel vsak, zato si zagotovite tudi vi celotno zgodovino slovenskega naroda s tem, da se prigrisate kot naročnik celotne zbirke Kmečke knjige.

NEVIDNA STEZA je najnovejša leposlovno delo pisatelja Ignaca Koprivca. V njem nam na privlačen način osvetljuje ljubzenski motiv v času italijanske ofenzive na Kočevskem Rogu. V okviru ofenzive številno močnejšega okupatorja ter skrivanja in blodnje po gozdu raztresenih partizanov so prikazane težke duševne in moralne krize, hkrati pa ljubzenski zapleti okrog partizanov. Marsikateri izmed njih misli na predačo sovražniku. Tako tudi partizan Menih. Pa tudi partizanka Vida, ki se je zgubila v gozdu. Sreča jo partizan Silni, ki prepriča njeno predačo. Po končni ofenzivi se Vida ponovno sreča s partizanom Menihom ki je po srečnem naključju postal komandir partizanske skupine. Vida zapusti Silnega ter preide k moralno zhekanu ženkarin Menihu ki

ga je golo rakičje vrglo na vodični položaj.

Središče te napete zgodbe je ženska in njeno čustveno razmerje do moških. Partizanska ofenziva sovražnika, skrivanje in blodnje partizanov ter duševne in moralne krize slabišev, ki jih obup pripelje na rob prepada, da se nameravajo celo predati, so pa le okvir v katerem se razpleta ta zanimiva zgodba. Brez dvoma bo tudi ta lepa povest s svojo napeto vsebino prav prijetno čtivo, zaradi katerega se bo marsikdo odločil ter naročil to zbirko Kmečke knjige. Zaradi tega je prav, da ponovno povemo, da bo ta zbirka imela skupno okrog 1000 strani zanimivega in poučnega branja ter bodo 4 KNJIGE STALE LE 200 DIN. medtem

Povezava med kmetijskimi zadrugami in OZZ rodi uspehe

V zadnjem času je Okrajna zveza za okraj Ljubljana-okolica povečala povezavo s KZ v našem Zasavju. Predsednik OZZ tov. Stane Keber je obiskal vrsto KZ v Zasavju, kjer so skupno reševali pereče probleme. Taklepo obiskani in živahni posveti je bil sredi junija v litijski Kmetijski zadrugi. Posveta so se udeležili predstavniki iz vseh okoliških vasi. Razgovor je potekal o pomenu uvedbe dobrih krmalnikov; le tako bomo dvignili donosnost pri naših živinorejih. V kmečkih gospodarstvih bo treba graditi silose da povečamo množino krmne. Živahen pomenek je potekal tudi o gnojilih, zlasti umetnih. Ugotovitve so dokazale da se uporaba umetnih gnojil izplača, četudi so cene na videz visoke. Posvet predsednika OZZ tov. Keberja je bil uspešen in so navzoči sklenili, da bodo s takimi konfe-

rencam, nadejali, ker nudijo članom KZ priložnost, da si širijo svoje obzorje in se strokovno in družbeno dvigajo.

Lepo uspela prireditve Rdečega križa

Društvo Rdečega križa na zasavskem terenu v Trbovljah je pred nedavnim imelo lepo javno prireditev, ki so se je udeležili tudi predstavniki oblasti in organizacij. Prireditve se je vršila v Domu »Svobode-Zasavje« s sodelovanjem tambarškega orkestra tamkašnje »Svobode«. Po govoru in predavanju je sledil kulturni spored. Okrog 20 pionirjev je zapelo več pesmi nato pa so zaigrali tamburaši »Svobode-Zasavje«.

Po kulturnem programu je sledila prosta zabava s srečolovom.

Odbor Rdečega križa terena Zasavje deluje šele nekaj mesecev ter je v tem času pokazal prav veliko aktivnost. Rdeči križ je povečal število članstva in si je zadal lep program za nadaljnje delo.

ZAGORJE

Teden planincev v Zagorju.

Planinsko društvo v Zagorju je priredilo od 15. do 20. t. m. Planinski teden ter organiziralo pretekli dni več izletov na bližnje zasavske hribe, poleg tega pa je pripravilo uspele kulturne prireditve in predavanja doma v Zagorju. V soboto, 19. t. m., je to društvo organiziralo množični izlet na Sv. Goro, v nedeljo dopoldne ob 10. uri pa je bilo na tej lepi zasavski izletni točki veliko planinsko zborovanje, ob tej priložnosti so se planinci oddolžili spomenu padlih partizanov-planincev.

Letni nastop TVD »Partizana« v Zagorju.

V nedeljo, 20. t. m. popoldne, je imelo TVD »Partizana« v Zagorju svoj letni telovadni nastop, ki so se ga udeležile tudi telovadne vrste trboveljskega in hrastniškega »Partizana«. Letni nastop zagorskega »Partizana« je uspel — tudi vreme je bilo prireditvi izjemoma naklonjeno, saj je bila zadnja nedelja ob letošnjem muhastem vremenu res izredno lep, sončni dan.

Iz Litije in okolice

Litija za poplavljenice

Akcija za pomoč poplavljenjem na Stajerskem in v krškem okraju se je razvila v splošno ljudsko pomoč. Tudi Litija in okolico je zajel val bratrskega razumevanja do nesrečnikov, ki so bili prizadeti ob nedavnih poplavljah na Stajerskem in v krškem okraju. Domala vsa naša podjetja: predilnica, ZALES tovarna usnja in tudi vsi ostali, prav tako tudi člani sindikatov in množičnih organizacij, so vložili v sklad za prvo pomoč razveseljivo visoke zneske. Organizacija SZDL pa je začela zbirati tudi oblike in obutev ter KZ prispevke v prehrani.

Ugotovljamo, da je Litija z okolico dokazala svoj visoko razvit socialni čut. Ako je kdo prve pozive naših zbiralcev prejel, še lahko izroči svoje prispevke v denarju ali raznih predmetih, ki bi prišli prav nesrečnikom, ki so jim uničile poplave imetje in jim pustile le življenje.

Akademija Rdečega križa

Društvo Rdečega križa v Litiji je priredilo javno akademijo v dvorani Sindikalnega doma na Stavbah. Akademijo je odprla v imenu odbora RK tov. Slavka Srlekar, naša popularna partizanska borka. O Rdečem križu, njegovi ustanovitvi, smotih in delu pa je spregovoril litij. zdravnik tov. dr. Radoš Germ. Nato so izvedli umetniški program kulturni aktivisti vseh starostnih skupin in s tem dokazali, da ima človekoljubno društvo Rdeči križ svoje simpatizerje v vseh naših krajih. Na akademiji so sodelovali litijska godba »Svobode«, pevci gimnazijskega zbora deklamatorji in recitatorji otroškega vrta, osnovne šole, gimnazije in drugi. Celotna prireditev je nudila dokaz enotnega sodelovanja naših kulturnoprosvetnih aktivov ter je dokazala da ima RK prijatelje v vseh slojih Litije. Čisti dohodek prireditve je bil izročen na račun zbirke za štajerske poplavljenice.

Tombola bo 4. julija

Tombola v korist Zdravstvenega doma v Litiji bo v nedeljo, 4. julija. Vrednost vseh dobikov znaša 1 milijon. Za tombolo naše zdravstvene ustanove vlada v vse dolini veliko zanimanje; zatorej, 4. julija, vsi v Litijo na tombolo!

Napisana je zgodovina litijskega rudnika

V Litiji je svinčen rudnik ki ima že dvatisočletno zgodovino. Saj je znano, da so v Sitarjevcu kopali rudo že Rimljani; in to ob začetku našega štetja. Prvi sledovi izkopavanja v Sitarjevcu segajo v dobo pred 2000 leti. Sedaj koplejo v Sitarjevcu barit. Naš rudnik je vključen v sestav rudnika Pleše pri Škofljiči na Dolenjskem. Direktor rudnika barita Sitarjevec-Pleše tov. Franc Hvale, ki se udeležuje tudi publicistično, je napisal v zadnji številki revije »Nova proizvodnja« zanimiv članek o zgodovini litijskega rudnika. Njegovi podatki so važen doprinos k zgo-

»Radikalna kura« na odru

»Svobode II« v Trbovljah. — Proti pričakovanju je uprizoritev Doboviške »Radikalne kure« v gledališču »Svobode II« v Zg. Trbovljah prav dobro uspela. Obisk te komedije je bil zlasti pri reprizi zelo zadovoljiv. — Režija igre je bila v rokah prof. Rada Česnovarja, glasbene in pevske vložke v tej veseligrki, ki jih je uglašil nekdanji hrastniški učitelj Davorin Cander, je pa naštudiral in vodil Jože Skrinar. Vloga Etelke je bila v rokah tov. Marije Uršičeve, kot Bombek je pa nastopil tov. Tone Koren. — Starejši Trboveljčan; se prav radi spominjajo uprizoritve te igre pred več kot 20 leti, saj je ljubzenski prizor med tedanjo Etelko in Bombekom (ki sta ga tista leta zaigrala tov. Greta Bellenzier in tov. Polde Odlaček) doživel pri odprti sceni buren aplavz.

Veseli teater v Trbovljah.

Članj veselega teatra, ki so pogumno na delu, so svoj sedanji komični program sinoči zadnjikrat ponovili na odru Delavškega doma. Pohvaliti jih moramo, da so čisti dobiček (14.000 din) predstave v Zg. Trbovljah darovali za nesrečne poplavljenice.

TAM obiskal trboveljske rudarje.

V soboto dopoldne je prispele večja skupina delavcev Tovarne avtomobilov iz Maribora (TAM) v Trbovlje. Gostje so med drugim odšli tudi v trboveljske jame, kjer so si ogledali delo rudarjev.

Telovadna akademija »Partizana« v Trbovljah.

Zaradi slabega vremena je trboveljski »Partizan« svojo telovadno akademijo, ki jo je nameraval imeti v soboto, 19. t. m., zvečer na svojem letnem telovadišču, priredil v tovarni svojega Telovadnega doma. Nastop vseh telovadnih vrst je uspel, udeležba pa ni bila povsem zadovoljiva. Morda bi bilo umestno, če bi TVD »Partizana« v prihodnje na plakatih pripomnil, da bo telovadna akademija v primeru slabega vremena, namesto na prostem, v Telovadnem domu. Prav gotovo bo odziv občinstva tedaj številnejši.

Olimpijada v Rimu.

Ob koncu meseca junija bo v Rimu olimpijada. Iz naših revirjev se bo te svetovne telovadne prireditve udeležil kot član jugoslovanske telovadne reprezentacije vrste tov. Marjan Skaza iz Hrastnika, prav tako pojde v Rim hrastniški telovadec tov. Marino Urbanc. Iz Trbovelj se bodo udeležili Olimpijade v Rimu člani TVD »Partizana«: Karel Rupnik, Ivan Bočko, Mirko in Marica Bizjak ter Franc in Milka Piki.

Uspela gledal. predstava trboveljskih petošolcev

Ze dolgo se je šušljalo med gimnazijci, da pripravljajo petošolci igr. Ničče ni vedel, kaj je pravzaprav za to stvarjo. Maja meseca pa ste lahko srečevali v zgodnjih jutranjih urah petošolce, ki so hoteli proti gimnazijci. Če ste jih vprašali, kam gredo, so vam odgovorili: »K vajil«.

V četrtek, 27. maja, tik pred velikim praznikom Trbovelj, pa so se predstavili profesorjem, staršem in gimnazijcem z veseligrjo: »Petošolska ljubezen«. Igrico bi lahko imenovali niz prizorov iz petošolskega življenja. Napisala jo je petošolka BERTA ZICKAR. Odlična dijakinja je zbrala na pobudo svojih součencev nekaj najrazličnejših prizorov iz njihovega razreda in jih lepo povežala v celoto. Da bi predstavlo poživili, je dodal nadarjeni sošolec Edvard Brstovšek nekaj pesmic in poskrbel za njihovo izvedbo. Hoteli so, da bi bilo delo res originalno, zato so tudi sami igrali in peli ter poskrbeli ob pomoči prof. Jerasove za vse ostalo.

Priprave za zbornik „Štajerska v borbi“

Slovesnosti, ki bodo v septembru na Ostrožnem pri Celju, so razgibale delo v vseh zasavskih zvezah borcev. Zgodovinski odseki ZB bodo izdali posebno spomenico »Štajerska v borbi«, kjer bodo objavili spomine na čas borbe za svobodo. Litija je zbrala med prvimi zasavskimi ZB zaprosene podatke in jih je oddala Glavnemu odboru ZB, ki pripravlja izdajo spomenika zbornika. Nekdanji bori Kamniškega zasavskega odbora pa tudi civilno prebivalstvo pomnijo še mnogo iz onih dni. Vse te pozivamo, da se prigrisajo tov. Jožetu Zupančiču, Litija, Grbin 4, zaradi zapisa posameznih, še neznanh ali pozabljenih dogodkov. Lahko pa opozorite na te dogodke najbližjo vaško organizacijo zveze borcev. Naša dolžnost je, da ohranimo vse važne spomine našim znancem.

Nabiralna akcija za Prosvetni dom na Štangi

Tov. Francka Vehar, rojakinja iz Radeč pri Litiji, ki živi v Tarentumu v ZDA, je napredna žena, ki prime večkrat tudi za novinarsko pero in napiše članek za slovenski ameriški list »Prosveto«. Pred dvema letoma je obiskala domače kraje v Zasavju in o tem napisala vrsto vtisov iz starega kraja. Zdaj pa je napisala v »Prosveti« članek o kulturnem razmahu v našem Zasavju zlasti v svojem rojstnem okolju Stangi. Prikažala je prizadevanje svojih rojakov, ki se udeležujejo v Kulturno-prosvetnem društvu »Stane Rozman« in je sprožila akcijo naj bi Slovenci v ZDA podprli dograditev »Prosvetnega doma« v Stangi. Vra tov. Vehar zasluži pohvalo za svojo zamisel.

KOTIČEK ZA PIONIRJE

Janez.

Pravljica o pastirju Nejčku, Divjem možu in vodi življenja

»Zdaj poslušajte nove uroke! Odprite usta, napnite ušesa! Te bom povedal le šepetaje.«

Takrat se je Nejček, da ne bi mu kaj ušlo, nagnil preveč naprej in predrl z glavo nevidni obroč, ki ga je v risu ščitil pred duhovi.

Divji mož je planil s parobka in zavpil:

»Kri, kri! Cloveška kri mi diši! Nekdo naše uroke poslušal!«

Tudi duhovi so planili krikati, se raztepli naokrog in začeli iskati. Skoro so našli luknjo, ki jo je Nejček napravil na risu. Zagnali so se tja in hoteli vsi naenkrat skozi njo v ris. Nejček je zgrabil za palico in začel mlati po čudno iznakaženih beticah. Toda nesreča, pravilo, rodi nesrečo. Nejček ni vedel, da duhovi ne morejo skozi majhno razpoko v ris. Tudi tega ni vedel, ko je vihtel debelo leskovo, da je zdaj pa zdaj s komolcem pretrgal nevidno tancičo še na drugih straneh risa. Duhovi pa so to takoj opazili. Porazdelili so se okrog risa in stegovali skozi natrpani, uročni krog svoje kremplje proti njemu.

Divji mož je duhove s tuljenjem potikal:

»Trgajte, trgajte grdo človeško pošast!« je vpil.

Duhovi so se znova in znova poganjali v njega. Zelenec mu je z dolgimi, grčaviimi rokami prepal suknič in odtrgal žep. Lev Zelene kače je padel iz njega. Zelenec je polegnil roke nazaj.

»Uuuu! Lev Zelene kače ima!« je zatulil.

Duhovi so obstali, toda že naslednji trenutek so se pognali spet vanj.

»Padel mu je na tla, padel mu je na tla!« so trčali in grebli po njem.

Takrat se je Nejčku posvetilo. Leva Zelene kače se boje! Sklonil se je, brž pobral koščico, ki je ležala na tleh, in jo stlačil v hlačni žep. Komaj je bila koščica na varnem, je pograbil leskovo in spet so zapeli udarci po njihovih trdih beticah.

Nagradna številnica za pionirje

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Razmestite zgornje številke v predalčkih tako, da bo dala vsota vseh vodoravnih in navpičnih predalčkov število 15.

Rešitve nam pošljite ali pa prinesite v uredništvo do sobote, 26. junija popoldne. Izbranim pionirju ali pa pionirki bomo dali tudi tokrat lepo nagrado v spomin.

Kako strašen ples je bil to! Duhovi so tukili in mu trgali kožo na vratu, obrazu in rokah. Kri mu je tekla iz ran in utrutil se je, da je komaj še stal na nogah. Pa se je spomnil kače koščice in vode življenja in spet je zavihljal težko leskovo. Vzdržati morala! Če bi zdaj popustil, bi bila Marička izgubljena in sam seveda prav tako. Toda duhovi so bili nezlojivi. Če bi treskal po kamnu, kakor po njihovih bučah, bi ga zdrobil. Njim pa ni bilo nič. Malo pomežikne, kdor jih dobi po glavi, in spet tišči v njega, kakor prej.

Noč se je vlekla. Nejčku so pohajale moči. Njegovi udarci so postajali slabši, počasnejši. Še malo in več ne bo mogel dvigniti leskove. Zdelo se mu je, da je postala strašno težka. Kolena so mu klecala in pred očmi so se mu delali težki kolarji.

Takrat je visoko v gori zapel divji petelin. V zraku je zavrsalo, po tleh zagomazelo in tišina je legla na mlín in okolič. Duhovi so izginili, mlín se je ustavil.

Nejček si je obrisal potno in krvavo čelo in pogledal naokrog. Ob mlínu je stal divji mož in ga grozeče opazoval. Danilo se je.

Ameriški barvni film

DIVJI SEVER

Plemeniti možakar s Severa Jules Vincent (Stewart Granger) je lovec, ki preživlja skoraj vse leto visoko na Severu. Poleti pa pride po kupčiji v malo kanadsko mesto, kjer sklone prijateljstvo z lepo Indijanko (Cyd Charisse). Ko se Jules Vincent vrača zopet na Sever, vzame s seboj Indijanko, pridruži se jima pa tudi bahavi Max Brody, s katerim se je Vincent že v mestu sprijateljeval. Ko veslajo po reki navzgor, odkrije Jules skrito Brodyjevo namero, da bi zapeljal kanu v brzice in tam izkazal premoč nad Julesom, ker ga je ta v mestu pretepel. Julesu je kaj hitro jasno, da bi to pomenilo za vse tri smrt in, da prepreči to blazno dejanje, skuša Brodyja ustreliti v ramo. Ker se pa kanu močno guga, zadene strel Brodyja smrtno. Jules Vincent dobro ve, da ga bodo sedaj zasledovali in hoteli postaviti pred sodišče. Preden zbeži v svojo kočico, ki leži najvišje na Severu, izroči svojo lepo Indijanko znancu, indijanskemu poglavarju (John War Eagle) v varstvo. Constable Pedley, nepopustljiv in izkušen poveljnik kanadske gorske policije, začne Julesa zasledovati. Na svojem begu proti Severu sreča Jules svojega prijatelja misijonarja Simona, ki hoče z njim a spotoma zaradi napovor zblazni in umre v Julesovem naročju. Prav tedaj ga dobihi Pedley Jules se preda, čeprav dobro ve, da je nedolžen. Na povratku proti mestu Pedley in uklenjeni Jules izgubita pot in med tavanjem srečata dva lovca, ki sta tudi zasledila in ostala brez hrane Jules se je navidezno spoprijateljil in padel, da bi lahko lovca napadla Pedleya in mu ugrabila hrano. Toda v tem je spoznal, da se bo tudi njemu lahko zgodilo podobno in s svojo silno močjo reši Pedleya iz rok podivjanega lovca. To je med Julesom in Pedleyem ustvarilo sicer tiho a iskreno spoštovanje. Dalje na poti proti mestu se je Pedley hudo prehladil in Jules ga požrtvovalno neguje. V tem Perley izpusti Julesa, ta se odpravi s pasjo vprego z njim proti mestu. Spotoma napadejo pasjo vprego volkov. Trije celo Pedleya. Čeprav ga je Jules, tvegajoč lastno življenje, rešil volkov. Pedley zaradi strahu izgubi spomin.

Ko prideta v Julesovo domačijo, najdeta tam indijansko deklico, ki je v tem vse lepo očistila in uredila. Oba se na vso moč trdit, da bi ozdravila Pedleya, toda ne moreta ga rešiti zmorednosti. Jules meni, da bi samo hud duševni pretres vrnil Pedleya: spomin. Zato ga vzame s seboj v kanu in se spusti z njim po divjih brzicah. Strah mahoma Pedleya ozdravi in ta v strahu ustrelja na Julesa, da bi se rešil na obalo. No srečo je krogla zgrešila cilj, a kanu se je v tem prevrnil. Jules pomaga Pedleyu, da se s plavanjem reši iz deržne vode. Zdat je bilo Pedleyu vse jasno: Jules je v samoobrambi streljal na Brodyja, kakor je on sam v enakem položaju sprožil strel na Julesa. Zdat je Jules tudi pred oblastmi nedolžen, težave žalost in trpljenje. Kljub

tem je mora prestopiti, pa so bile poplačane z lepo Indijanko, ki je prinesla v njegov dom na Severu hrano in toploto.

kakor da jo je prerodil komaj zaznavni vonj rožnatih cvetov, ki se na teh viticah pod oknom šele odpirajo. Njen bel obraz je še bolj pobledelel. Da, to je bilo njeno okno in bilo ji je, kakor da stoji Julius pod tem oknom, a prišel je tja zaradi nje, zaradi Agate. Kajti ona je ta trenutke vzela nase Francinih sedemnajst mladih let in ji je dala v zameno svojo tridesetletno naveličanost do življenja. Njenih novih sedemnajst let pa je trepetalo v pričakovanju nečesa prekrasnega — ali si je bilo moči zamisliti kaj lepšega, kakor da je prišel tisti, ki mu veljajo njene misli, pod to okno. In jo je poklical?

Nekaj v njej je vzklopelo, nekaj pozabljene. Na usta so ji prihajale besede, ki jih že dolgo ni več pela:

»Byla — tu cestička šlapana, šla tudy Anička, plakala.

Pfidiť k nam, muj milej, ja vam dam venček zeleny...

Da, bila je nedelja. V mislih je splela venec, da bi ga vrgla skozi okno svojemu ljubemu. Vse, kar je bila doživela doslej, ni dosegala zamaknenosti tega trenutka. Ni hotela odpreti oči. Ko jih bo odprla, bo spet zamaknjen vlog, ona in dekle za njenim hrbtom. Gospa Agata se bo vrnila na Mlake, Francka pa

30 letnica pevskega zbora „Svoboda“ v Hrastniku

V zgodovinskem letu zloma Orjane v Trbovljah je bil ustanovljen v Hrastniku v okviru Delavskega izobraževalnega društva »Svoboda« moški zbor pod vodstvom tov. Ljodja Podlogarja, ki zbor vodi še danes. Poglejmo malo zgodovino tega zbora. Prvi delavski moški pevski zbor v Hrastniku je začel delovati že leta 1912 na pobudo tov. Karla Malovrha st. Štel je dvajset fantov-rudar-

svetovne vojne je zbor prenehal z delovanjem, kakor vsa ostala društva. V začetku leta 1918 je zbor ponovno oživel, in to na srečo, ker so bili vsi rudarji oproščeni vojaške službe — to pot pod vodstvom tov. Davorina Čandra, tedanjega učitelja na Dolu. Zbor je poučeval in vodil do leta 1919, nato pa je prevzel vodstvo Glasbenega društva v Hrastniku, ki se je takrat ustanovilo.

ni, preganjan od kapitalistov TPD, odšel v Francijo, kjer je tudi uspešno vodil med slovenskimi rudarji-izselenci 10 let pevskega zbora. Tovarš Laznik živi danes v Hrastniku kot upokojenec.

Kakor že rečeno, se je leta 1924 ponovno ustanovil pri Delavskem izobraževalnem društvu »Svoboda« v Hrastniku pevskega zbora in to pod vodstvom še današnjega pevovodje tov. Ljodja Podlogarja. Društva »Svobode« so uspešno delovala do leta 1935, ko je bila Zveza delavskih »Svobod« po velikem delavskem zletu v Celju razpuščena. Takoj po razpustitvi »Svobode« so v Hrastniku ustanovili društvo »Vzajemnost« za Zgornji in »Vzajemnost II« za Spodnji Hrastnik, ki sta gojila poleg petja še druge kulturne veje. Takratna delavska izobraževalna društva med obema vojnima so živele brez vsake zunanje podpore, odvisna le sama od sebe. Zato pa so se tem bolj zagrizla v svoje delo in tudi uspela.

Mešani pevski zbor »Svobode« v Hrastniku pred 30 leti

jev. Ta zbor je vodil Pavel Baloh iz Ljubljane pod okriljem trboveljskega Delavskega izobraževalnega društva »Vzajemnost«. Članarina v zboru je znašala tedaj 1 krono na mesec, kar je bilo za tiste čase veliko. Zbor je gojil poleg petja še dramatiko. Uredil si je v dvorani Konsumnega društva rudarjev v Hrastniku gledališki oder. To je bil prvi oder v Hrastniku. Ob izbruhu prve

Rudarski pevski zbor je kar čez noč ostal brez vodstva. Na oglas v časopisu, da se išče pevovodja, se je oglasil tov. Zarnik iz Ljubljane, ki pa je kaj kmalu prenehal z delom zaradi nezmožnosti. Nato je prevzel vodstvo pevskega zbora tov. Karel Laznik, ki se je navdušil kot 16-leten fant za zborovodstvo pri svojem učitelju Tonetu Hohnjcu v Hrastniku. — Laznik je vodil zbor, dokler

»Vzajemnost I« v Zg. Hrastniku je prirejal od svoje ustanovitve do druge svetovne vojne dobro uspele koncerte. Zlasti je sodeloval pri prvomajskih proslavah in drugih delavskih prireditvah, po osvoboditvi pa poleg teh še pri vseh kulturnih in patriotskih proslavah — Med okupacijo je večina njegovih članov sodelovala v NOV in doma v OF nekaj pa jih je darovala življenje za našo svetlejšo prihodnost. Slava jim!

Pevski zbor delavskega kulturnega društva »Svoboda I« v Zg. Hrastniku in njegov pevovodja tov. Ljodja Podlogar sta minule dni slavila 30-letni jubilej svojega dela v lepi pevski umetnosti. Mnogoštevilnim čestitkam se pridružujemo tudi mi z željo, da bi imela oba — zbor in njegov pevovodja — tudi v prihodnje tako lepe uspehe kot doslej v prid socialistične kulture.

Za ta dvojni jubilej je priredil pevski zbor »Svobode I« v Zg. Hrastniku minulo soboto zvečer v kino dvorani na Logu slavnostni koncert. Na njem je sodelovala tudi solistka NADA PODLOGARJEVA, hčerka zborovodje Podlogarja. — Na ta koncert se bomo še povrnili.

Potujoči kino LP okraja Trbovlje

bo predvajal od 26. do 29. junija ameriški vojniški film »HISA NA 92. CESTI«, in sicer:

V soboto, 26. junija, ob 18. uri na Izlakah; ob 20. uri pa v Mlinšah; v nedeljo, 27. junija, ob 10. uri popoldne na Dobovcu, ob 15. uri v Jagnjenici, ob 18. uri pa v Vrhovem; v ponedeljek, 27. junija, ob 18. uri v Zidanem mostu, ob 20. uri pa v Loki pri Zidanem mostu; v torek, 29. junija, ob 20. uri v Čečah.

PREKLIC

Preključem izgubljeno osebno izkaznico št. 0592272/1155 na ime Ivana (Jožeta) Stančiča, rojenega 1. aprila 1926.

GOSPODINJSKO POMOČNI. CO, poštno, sprejme štiričlansko družino. — M. Jermol, Trbovlje — Trg revolucije 2.

je mora prestopiti, pa so bile poplačane z lepo Indijanko, ki je prinesla v njegov dom na Severu hrano in toploto.

Mira Pucova

TIHA VODA

Roman

Bil je ponosen na to mater, ki je s svojimi leti dajala tudi njemu upanje na visoko starost, hkrati pa je bil tudi že naveličan. Trikrat je že stara mati bila na tem, da je umirala, pa se je vselej spet izlila in zdaj nihče ni več verjel, da bo nekoč zares umrla.

»Saj ste še tako trdni, mati,« je rekla Agata, »Vi nas boste še vse pokopali!«

Mislil, da bodo vsi drugi prej umrli, kakor ona, je bila za staro Parašuhovo razveseljevala. Sedla je v kot pri peči in se je lahihi-tati, otrešajoč s koščeno brado.

Agata je pogledala Francko izpod svojih temnih obrvi. Dekle se je spoštljivo, nekam prisiljeno smehljalo, kakor da se mora smehljati.

»Rada bi šla v svojo bivšo sobo, Francka! Saj to je zdaj vaša soba, ali ne? Sama ne vem, toda razgled skozi tisto okno me že ves dan mika,« je nenadoma rekla z neko negotovostjo v glasu.

čudne želje je Francka začutila, da v nekem pogledu nadkrijuje gospo Agato, kajti ona si ni nikoli želela nič nespametnega. Od radosti, da je temu tako je kar zardela. Zaklicala je:

»Kar pojdiva! Spremila vas bom.«

2

»Ali je to ista roža, ki je rasla tu že prejšnje čase?« je vprašala Agata, ko se je nagnila skozi okno svoje bivše sobe.

»Ne, prejšnja se je posušila. Vsadili smo novo,« ji je živahno odgovorila Francka.

Z bežnim nasmeškom, ki ji je tolikokrat služil namesto pravega smeha, se je Agata spet obrnila k oknu. S prsti je pozorno in rahlo božala bele muslinaste zavese. Zaprla je oči. Francka, ki jo je opazovala od strani, se je vse to početje zdelo smešno. Glej, Novotnyjevka je hotela videti razgled, zdaj pa meži! Ali jo ima za norca, mar je to mogoče? Ne, nikakor ne, kajti Agatin obraz je pozoren in resnoben kakor v cerkvi.

»Ali pride Julius kaj večkrat pod vaše okno, Francka?« je nenadoma vprašala Agata.

In začutila se je mlado dekle,

bo ostala v tej sobi in bo za tem oknom čakala, da jo Julius pokliče.

3

Rudniška kočija je še vedno čakala pred cerkvijo. Voznik si je bil potegnili čapko svoje paradne uniforme na oči in je na svojem visokem sedelu zadremal, prebujajoč se od časa do časa zaradi konjev, ki so nestrpno prestopali Kazalec na zvoniku se je že približal dvanajsti uri, ko se je izza ovinka prikazala Agata, Parašuhova Francka pa jo je spremljala in ji nosila velik šopek, ki ga je bila natrgala za njo.

Julius je stal blizu kočije. Ko je opazil Francko, ga je obšla zadrega. Zalotil se je pri misli, da bi lahko skril Agatino črno ruto za svojim jopičem, toda bilo je že prepozno.

»Ali je to vaša ruta, gospa Agata?« je zaklical in se je čutil olajšanega, da mu je glas zvenel tako naravno. »Po naključju sem jo našel na pokopališču.«

Ravnal je povsem nagonsko, ko je pred Francko zatajil njuno srečanje, ki nikakor ni bilo naključno, saj je natanko vedel, da bo po maši našel Agato na pokopališču. Tako je dal neki poseben in skrivnosten pomen tistem kratkem razgovoru, ki se je bil nepričakovano končal z Agatinim divjim begom. Pri tem je pozabila svojo črno ruto.

Ce pa je smatrala za potrebno,

da je tako zbežala, je to lahko pomenilo samo nekaj. Pomenilo je, da je videla v njunem srečanju nekaj nevsakdanjega in celo nevarnega. Bala se ga, jel Neka pijanost mu je stopila v glavo, počutil se je silno močnega, silno sigurnega samega sebe, toda le za trenutke.

»Ruta je ležala poleg groba vaše dedke,« je še dodal Pomenko, ko je pogledal.

Obotavljala se je. Ze je iztegnila roko, pa jo je spet povsila. Bila je zmedena. Beli obraz ji je obšla rdečica. O ti moj bog, čemu pa je bilo treba tajiti, da sta bila skupaj na pokopališču? se je osuplo vprašala. Kaj je bilo mar prepovedano govoriti z mladim človekom kje na samem? Toda najbrž je bilo tako, kajti ta trenutek je na neki poseben način počutila krivo.

In za hip je zavladala takšna tišina, da se je zdelo, kakor da nobeden od treh niti ni dihal. Nekaj mučnega je bilo med njimi, nekaj takega, da sta Julius in Agata brž povsila oči pred Francko.

Zdaj se je Julius počutil, kakor da se sploh ne more premakniti z mesta. Gospa Agata ni bila ravnodušna nasproti njemu. To bi še slepec opazil! A kaj je sledilo iz tega? In nenadoma ga je postalo kar strah teh čudovitih možnosti, ki so se odpirale pred njim. Celjst mu je vzdrhtela in pogledal je zdaj na levo, zdaj na desno. Da, postalo ga

je strah, kakor otroka, ki je po vsej sili hotel odpreti neka vrata in je potem obšel, ko se se vrata odprla sama. A kaj, če se tudi zapro, kakor so se odprla. Ujet bo, morda je že ujet?

A ta slabost je trajala le malo časa in zobje so se mu spet pričeli bleščati v nasmehu. Ko mu je Agata nenadoma priklimala izročil ji je ruto. Posebni, nekak zamaknjeni izraz njegovega obraza pa bi bil vzbudil sum tudi pri manj bistroumem, manj nezaupljivem človeku kakor je bila Francka.

Nenadoma se je je polotil občutek, da nekaj ni v redu. Bilskovito naglo je preudarila vse možnosti. Toda konec koncev se ji vse misli prihajale od istega zaključka: med Novotnyjevko in Juliusom se je nekaj pletlo. Toda kaj? A že sama negotovost je pomenila udarac njemu po nosu. Drobna bradica ji je jezno skočila naprej.

»Kako da si bil prav danes na pokopališču, Julius?« ga je vprašala s spremenjenim glasom, ogibajočim se s pogledi Agatinega obraza, ki ga je nenadoma zasovražila.

»Križ božji, kaj pa to tebe briga? je dejal. Ni se mogel več obvladati, naslednji hip pa se je že kosal, da je bil vrtič Agate tako nevljuden.

Bradica ji je vedno huje silila v krivku. Čutila je, da se ji oči orosile.

(Dalje prihodnjé)

ŠPORT

Svoboda (T) - Žalec 6:0 (1:0)

Prejšnjo nedeljo sta odigrali tekmo nogometni moštvi »Žalec« iz Žalca in SD »Svoboda« iz Trbovelj. Tekmi je prisostvovalo 200 gledalcev.

Igra je bila tipično prvenstvena, saj sta si obe ekipi prizadevali doseči čim boljše zmago. Med igro je bilo moštvo »Svobode« ves čas v veliki premoči, vendar njegov napad ni znal izkoristiti dosti zrelih priložnosti.

Tekmovanje za pokal rudarjev Jugoslavije

Zmaga Rudarja nad Branikom

Rudar : Branik 16:10 (8:5)

Ekipa Rudarja je v lepi in hitri igri premagala Branik z dokaj visokim rezultatom in ima vse pogoje, da si letos osvoji naslov prvaka Slovenije.

Rudar : Bratstvo 6:0 (6:0)

Pionirji trboveljskega Rudarja so v lepi igri premagali sosede iz Hrastnika.

Proletarac (Zagorje) : Rudar 1:3:2 (1:0)

V tekmovalstvu za pokal rudarjev Jugoslavije je v nedeljo v Trbovljah na stadionu SD Rudarja zagorski Proletarac premagal prvo moštvo Rudarja, ki je v tej tekmi spet zažrel tako, kot ne bi smelo Proletarac je igral pošteno in boljše startal na prvo žogo. Napad Rudarja je imel točkrat precejšnje smole česar se pridružuje še to, da tudi sodnik Penčina iz Hrastnika, ni imel

v prvem polčasu. V drugem delu igre je pa napad »Svobode« igral zadovoljivo, saj je potreboval mrežo nasprotnika kar petkrat.

Za naše je dal gol v prvem polčasu Emil Mraz, v drugem pa so bili uspešni Lenič z enim in Grivec s tremi zadetki ter Žavbi z enajstmetrovko.

Sodnik je sodil dobro. L.S.

svojega najboljšega dne za sojenje. Zmaga Proletarca je zasluzena.

Gole za Proletarca sta dala Ogrin (2) in Prašnikar (1), za Trboveljane pa Gačnik in Burkovec.

Nafta (Lendava) : Dobrna (Trbovlje) 5:2 (1:2)

Enajstotica Dobrne iz Trbovelj je gostovala za pokal rudarjev v Dolnji Lendavi proti Nafti. Vse do treh minut pred koncem tekme je bil rezultat obeh nogometnih moštev 2:2. V nadaljnjem kratkem času pa je Nafta dosegla še tri gole in tudi zmago. — V nedeljo se bosta srečala v Zagorju Nafta in Proletarac, zmagovalec nad trboveljskim rudarjem.

Ostalih rezultatov do zaključka redakcije nismo prejeli.

Člani Auto-moto društva Trbovlje — pozor!

Auto-moto društvo Trbovlje sklicuje za četrtek 24. junija ob 7. uri zvečer v Domu »Svoboda II« v Zg. Trbovljah izredno, važno sejo članov društva in udeležencev avto-moto tečaja. Ker je to snidenje — kakor rečeno — pomembno, je udeležba za vse obvezna.

Šah v Trbovljah

Rudar—Edinstvo 6½:1½

Moštvenega prvenstva celjskega okrožja se je udeležilo 11 moštev, ki so razdeljena v dve skupini; v drugi skupini sodelujejo »Svoboda I« iz Hrastnika, »Savinjčan II« iz St. Petra, »Edinstvo II« iz Rogaske Slatine, »Beton« in »Cinkarna« iz Celja ter »Rudar« iz Trbovelj.

»Rudar« iz Trbovelj bi moral 6. t. m. odigrati tekmo s »Savinjčanom II«, dopis pa so naši šahisti dobili šele 13. junija. Zaradi te zakasnitve ni nihče od šahistov vedel, da bo v nedeljo, 13. t. m., dvoboj moštva »Rudarja« z »Edinstvom II«. Po naključju pa je nekdo prišel v šahovsko sobo in videl goste pripravljene. Trboveljčani so na hitro zbrali svoje moštvo, toda brez posameznih »asov«. Kljub temu so bili Rudarjevci močnejši od gostov in zaslužno zmagali s 6,5:1,5. Prvo zmago za »Rudarja« je dosegel mladinec Mirko Blaznik na 8. deski. Kmalu nato je v lepem napadu zmagal Mirko Sribar na 1. deski. Posamezni rezultati so sledeči:

1. deska: Mirko Sribar : Franc Došler 1:0; 2. deska: Hinko Jazbec ml. : Jože Pok 0,5:0,5; 3. deska: Ludovik Oprešnik : Albert Osrečki 0,5:0,5; 4. deska: Ado Taušič : Djurmanič 0,5:0,5; 5. deska: Zvonko Drnovšek : Trunkl 1:0; 6. deska: Peter Rajavec : Aleksič 1:0; 7. deska: Dušan Gala : Strumčnik 1:0; 8. deska: Franc Blaznik : Lokas 1:0. Prvo navedeni so člani »Rudarja«.

V teku je prvenstvo Trbovelj udeležilo se ga je 24 igralcev »Svobode« in »Rudarja«. V vodstvu je Mirko Sribar 8 (1) pred Robertom Frecejem 8 (5) Hinko Jazbec ml. 5 (1) Ivan Pajk 2 (1). Peter Rajavec 3 (3). Andrej Taušič 2 itd. — Številka v oklepaju pomeni izgubljene točke. H.J.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ob izgubi našega nepozabnega »četa« in »starega očeta«

Leopolda Kmetiča

sočustvovali z nami. Darovali vence in cvetje, ter ga spremili na zadnji poti. Prisrčna hvala tudi Delavski godbi za sormestvo pokojnika in govorniku za govor ob odertem grobu.

Zalufi:ci:

Milka, hčerka in sinova Jože in Tone z družinama

Ob težki izgubi naše preljube mame

Alojzije Ferme

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali darovali cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala zdravnikom in sestram osebno posebno pa medicini Ruži Špižerjevi za izredno skrb in lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se tudi č. duhovščini, pevskemu zboru in gosledom, ki so nam pomagali ob težki uri.

Zalufi:ci ostali

Po razvitju zastave „Rodu črnega diamanta“ v Trbovljah

Nekaj iz zgodovine tabornišva

Preteklo je nekaj nad petdeset let, odkar je začela delovati prva taborniška organizacija na svetu. Ustanovil jo je severnoameriški pisatelj in slikar Ernest Seton. Organizacijo je postavil na principih samouprave mladine pod vodstvom odraslih z namenom, da v njej v čim večji meri gojijo različne spretnosti, utrjujejo telesno moč in gojijo duševne vrline s tem, da mladina preživi čim več prostega časa v naravi, ki je človeku največji in prvi učitelj. Prva taborniška organizacija je kmalu našla mnogo posnemalcev. Organizacija tabornikov je doživela na svoji poti razne faze razvoja, ki so jih terjale dane prilagoditve. Danes je taborniška organizacija po

re bitji dvoma o naprednosti taborniškega dela. Zato nam je tudi jasno, da nimamo nič skupnega z nazadnjaškimi ideološkimi temelji reakcionarnih taborniških organizacij po svetu. Našemu novemu taborniku je vzor partizan, ki je znal premagati vse ovire, da je priporil svojemu narodu svobodo. Naši novi taborniki bodo takšni, kakršni so bili skojeveci in komunisti v borbi za pravice delovnih ljudi. Iz tega izhaja naša nova pot. Razvijanje partizanskih tradicij ima za posledico, da ne iščemo za taborniško organizacijo več vzorov v tujini, še manj pa morda pri primitivnih narodih.

S to politično-ideološko vzgojo tabornikov je tesno poveza-

šva, tehniko taborjenja, pravila osebne higiene v taboru, znati mora nuditi prvo pomoč pri krvavitvi, kačjem piku, zlomu kosti, utopljenosti itd., nadalje mora poznati orientacijo po kompasu, soncu in zemljevidu. Temu bi lahko pridali še celo vrsto zanimivih in istočasno zahtevnih nalog, ki jih terja tabornišvo.

Ustanovni občni zbor današnjih tabornikov v Trbovljah je bil 23. februarja 1952. Novo ustanovljeni rod tabornikov si je nadel ime »Rod črnega diamanta«. V okviru tega roda so se formirale 3 družine in štiri klubi. Navdušenost in aktivnost članstva, ki jo je bilo opaziti ob ustanovitvi organizacije, pa je kmalu popustila. Vzroke za to pripisujemo pomanjkanju prostora, tedaj in ma-

Lepe je na taborjenju

Priglasencem za strokovni ogled posestva Kmetijskega raziskovalnega in kontrolnega zavoda Črneločesenik dne 29. junija 1954

1. ODHOD iz Trbovelj z vlakom, ki odhaja iz Zidanega mesta ob 4.43, iz Hrastnika ob 4.55, iz Trbovelj ob 5.09, iz Zagorja ob 5.17, iz Renk ob 5.25. POVRATEK z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.43 in pripelje v Renke ob 14.47, v Zagorje ob 14.55, v Trbovlje ob 15.03, v Bratstvo ob 15.17, v Zidani most ob 15.27.

2. Da Trbovelj naj kupi vsak udeleženec sam povratni vozni list.

3. Od Trbovelj da Jark in nazaj bomo potovali s skupnim vozom hitrom zato morajo vsi udeleženci v Trbovljah izstopiti da se zberemo pred postajo na poslednjem na peronu in nato vsloplimo skupaj spet v vlak.

4. Vsak udeleženec mora imeti s seboj osebno izkaznico!

5. Ker je treba knofiti skupni vozni list že v naprej ho mo-

goče plačati vožnjo od Trbovelj do Jark in nazaj le za tiste, ki se boho pravočasno prijavili, to je do 25. junija. Vsi ki se bodo prišli sili, se morajo ogleda udeležiti ker bodo sicer morali vrniti denar za vožnjo! Na svoje stroške pa se lahko udeležijo ozleda vsak čeprav se ne prijavijo v naprej.

6. Dan pred odhodom naj se vsi priglasenci zaslajo pri domači KZ za primer če bi bila medtem potrebna še dodatna navodila, oziroma če bi moral biti iz kakršnih koli razlogov ogled odpovedan.

7. Upoštevajte, da je od Jark do Črnola dobre pol ure pešhoje! Obhajte se in obuite tako, da boste brez strahu hodili po njivi! Stročji bomo naročili skupno kosilo po znižani ceni pri upravi posestva, vendar naj vsak vzame za vsak primer nekaj hrane s seboj!

Sedaj je čas za nabavo kur'va!

NAZNANILO

Trgovsko podjetje »Železnina« v Trbovljah prosi vse urade, ustanove in podjetja, da nam takoj naznanijo potrebe goriva — ločeno za premog in drva — za čas od oktobra 1954 do konca marca 1955, da bomo lahko takoj začeli s pošiljanjem goriva.

Ker posebnih opozoril pozneje ne bomo razpošiljali, prosimo prizadete, da se drže tega opomina, ker v zimskih mesecih zaradi slabih vremenskih prilik želenega pošiljanja goriva ne bi mogli vršiti.

Potrošniki-privatniki naj se poslužijo razpoložljivih kreditov pri NB. Priglasitve je poslati podpisnemu podjetju do konca meseca junija tega leta.

TRGOVSKO PODJETJE

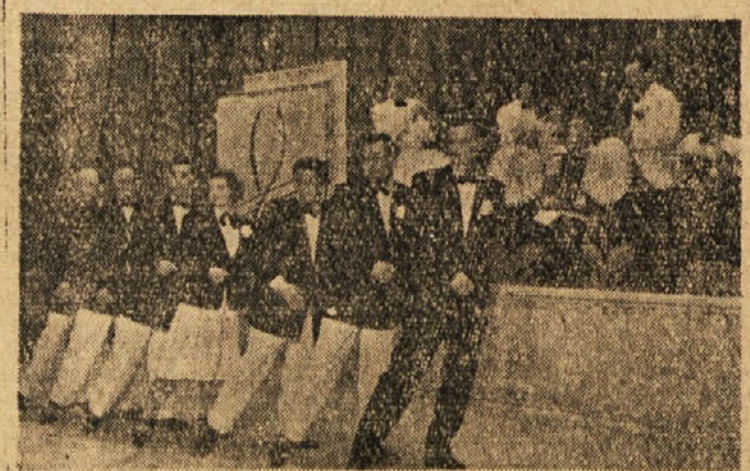
„ZELEZNINA“ V TRBOVLJAH

Tabornišvo po osvoboditvi

Dne 22. aprila 1951 je bila v Ljubljani ustanovljena skupščina Zdrženja tabornikov Slovenije. Ideološke in stvarne osnove Zdrženja tabornikov Slovenije so nekaj, kar se gradi pod popolnoma novimi družbenimi pogoji, drugačnimi kot pa v stari Jugoslaviji. Opravka imamo s popolnoma novo organizacijo in je ne moremo več šteti za nadaljevanje bivših skavtskih in gozdovniških organizacij pri nas. Sicer smo povzeli iz obeh teh organizacij vse pozitivne vzgojne elemente, ki jih tudi v današnjih pogojih novega družbenega reda lahko koristno uporabimo, vendar ne smemo prezreti današnje družbene stvarnosti in ciljev socialistične družbe, ki v njej živimo in jo ustvarjamo. Nova Jugoslavija predstavlja v svetu pomembni činilnik v borbi za svetovni mir in sodelovanje med narodi. V skladu s tako politiko je tudi Zdrženje tabornikov Slovenije organizacija, ki s svojim delom vzgaja članstvo v zavestnem patriotizmu ob sočasnem spoštovanju drugih narodov. Vzgojna načela tega združenja so tako jasna, da ne mo-

na vsa ostala vzgojna dejavnost. Kaj obvezujejo taborniki zakon svoje članstvo? Tabornik je skromen in varčen, je preprost in ljubitelj narave, je pošten in govori resnico, je dober tovariš in pomaga drugim, je vpluden in gostoljuben ter podobno. V teh načelno prikazanih smotnih taborniške organizacije je skrita vrsta težko izvedljivih obveznosti, ki jih mora izpolnjevati vsakdo, ki želi biti tabornik. — Poglejmo, kaj terjajo izpiti, ki jih morajo opraviti taborniki. Tabornik mora poznati temelje državne ureditve, zgodovino taborni-

terialnih osnov, delno pa tudi nerazumevanju odgovornih upravnih organov. Kljub prizadevanju in aktivnosti posameznih članov upravnega odbora ni bilo zaželenih uspehov. Vidno spremembo pa je opaziti v društvu letošnje leto, ko se je aginemu in poštvovalnemu načelniku organizacije tov. Avgustu Kostajnsku in ostalim pridružijo nekaj mlajših, vidnejših mladinskih kadrov. — Vztrajnost in poštvovalnost novega vodstva sta rodili v tem kratkem obdobju povsem zadovoljive uspehe. Šk.

Veseli teater Svobode-Center Trbovlje je z uspehom prikazal svoj program štirikrat

Kar lahko danes storiš, ne odlašaj na jutri!

Mladil uslužbenec neke ameriške družbe za olje, Russel Smith, je imel več kot poldrugo leto v rokah bajno premoženje, ne da bi verjel. Zdaj, ko je prepozno, si zastojni puli lase, da je bil tako kratkoviden, kajti svoj denar je kaj hitro zopet izgubil.

Pred poldrugim letom mu je prijatelj podaril ček za deset tisoč dolarjev, ker je menil, da je ček ponarejen. Smith ga je vzel, položil ga je v svojo pisalno mizo, ker je prav tako mislil, da je ponarejen. Včasih ga je opazoval in je premišljeval, ali ga ne bi poskusil vnovičiti, morebiti pa le ne bi opazil, da je ponarejen. A vselej se je skesal, ker se mu je zaveda zdelo vseeno prenevarna in nepoštena. Niti na misel mu ni prišlo, da bi v banki vprašal, ali je ček pristen ali ne.

Pred kratkim pa je pripovedoval svojemu prijatelju o čeku. V šali mu je dejal, da je pristen, da bi se postavil s svojim bogastvom. Njegov prijatelj pa ni bil tako nejeveren in ga je pripravił do tega, da je povprašal

v banki. V svoje veliko presenečenje je zvedel, da je ček pristen. Hkrati je banka iz previdnosti povzela pri Zvezni banki v Washingtonu, kajti lastnikova izjava, da ga je dobil pred poldrugim letom kot ponarejenega, je bila kaj neverjetna.

V Washingtonu so na podlagi spisov ugotovili, da gre za enega izmed čekov, ki so pri nekem požaru v banki skrivnostno izginiti. Zvezna banka pa ni dala pismenega odgovora, temveč je kratko in malo poslala svojega zastopnika, ki je Smithu vzel njegovo premoženje. Zdaj se Smith jezi, da je poldrugo leto imel takšno premoženje, a ni hotel verjeti, da je ček pristen. Po toči zvoniti je prepozno!

Oglas

VOLNENO JOPICO, drap, sem izgubila na poti od postaje do Sušnika. Poštenega nadzelnika prosim, da ga proti nagradi vrne Angelu Ribar, Trbovlje-Zabick 2.